

ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ

ԲԱՐԹՈՅԵԿԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԵԿԱՆ, ԱՐՈՒԵՍՏԳԻՏԵԿԱՆ

Կը հրապարակուի ամեն ամառ միաբար:
Խաժանորութեան զիման է կապիճի վարելիք Ցա-
րկան 8 դրամ, — Վեցամսնայ 5 դրամ: —
Մէկ թիվ արտեզան կը վաստան 1 դրամ: —
Խմբագործեան կինդրամայր է Վարեան, Միի-
թրանա Մշակումնան անձ Մարտ վարեց:

Արևելք ի Կոստանդնուպոլիս և ի Զմբրուխա այս
Միջազնութեան վահանումնեարքէ Կ'ընդու-
նուի առանց մասրու ժախուց:
Արևելք ուղիղ քաղաքական համար յ լինար Վա-
հանումնեարք կը միամ մասրու ժախուի հաջուկի:
Ժախուցութեան սակարգին անձ առաջարկութեան անձ առաջարկութեան անձ:

ԲՈՂՈՅԱԿԱՐԱԹԻՒՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԵԿԱՆ

Հայուսական պահանջնութեան — Այլեւաց վիճակը կամ դա-
տակառը մարդկային ժամկութեան:
Խոսդութեան — Խանոսն և առուստական քուն:
Գրական — Պատմութիւն այս պարութեան:
Լեզուական պահութեան — Հայունը քանի մեր սակերու
որոց չանակալութիւնը:

ԳԱՅՈՒՄՆԵԿԱՆ

Պատմութեան նորավագութ — Դաւախիւնա:
Առաջ — Մասնութ և թիթեանիւ:

ԱՅԼԵԿԱՐԱՔ

Նորավագութ — Տաթեսպահն — Մասրալուրք

ՔՈՂԵԿԱՐԱՔ

Տաթեսպահն Տաթեսպահն

ՈՒՍՈՒՄՆԵԿԱՐԱՔ

ՀԱՂԱՍԳԻՑԱԿԱՆ

ԵՅԼԵԿԱՐԱՔ ՎԻՇԱԳ ԿՈՐ ԳՈՒՅԿՈՒԳ
ՄՈՐԴԿԱՐԱՔԻ ԷԿԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մարդ ի բնէ ընկերութեան համար ստեղ-
ծեալ կամ աշխարհու վրայ ընկերական կեակը
վարելու սահմանեալ ըլլալով, բայց մարդիկ ի բար-
թէ միակ ընդհանուր ընկերութիւն կը կազմեն:
Այս ընդհանուր մարդկային ընկերութիւնը չենք
կրնար մատենե, իրեւ այնպիսէ բաժանեալ ըլ-
լալու է, այս նիզն՝ իւր մասուկըն իրեւ մից
մարդոյ անդամք իրարու հետ զօրեալ ըլլալով,
իւրաքանչիւր իւր պաշտօնն անենալու է:

մին միւսմէն ի վեր կամ ի վայր ըլլայ: Ընկե-
րական միւսմէն մեքենական չէ, այլ գործա-
րանաւոր. ուստի ընկերութիւնը չի կընար մե-
քենականութեան հետ համեմատուիլ, այլ գոր-
ծարանաւորութեան հետ:

Մեկնենք եւ ցոցընենք համառօտիւ:

Մարդկային ընկերութիւնն անկենդան չէ,
այլ կենուանի բարոյական մարմին կամ ամերողու-
թիւն: Արդ կենուանին այնու գիւնաւորաբար կը զա-
նազանի անկենդանէն, որ գործարանաւոր կ'ըլլայ:
ուր որ անկենդանն ամենեւեն գործարանաւորու-
թիւն չունենալով կ'ըլլայ պարզապէս ըստ մե-
քենական օրինաց կազմեալ: Ամէկ կը հնաեւի
թէ մարդկային ընկերութիւնն եւ կենուանի
մարմին ըլլալով, գործարանաւորութիւնն ունե-
նալու, ուստի եւ անդամակերպ բաժանեալ ըլ-
լալու է, այս նիզն՝ իւր մասուկըն իրեւ մից
մարդոյ անդամք իրարու հետ զօրեալ ըլլալով,
իւրաքանչիւր իւր պաշտօնն անենալու է:

Դարձեալ՝ մարդիկ կամ մարդկային ընկե-
րութեան անդամք իրարու կարօւ են: Արդ՝ երբ
ամբողջութեան մասունքն իրարմէ փոփիսակի
այնպէս կախումն կ'ունենան, մին միւսոյն այնպէս
կարօւ կ'ըլլայ, որ մի մասն առանց միւս մասանց
չի կրնար իւր յատուկ գործունէութիւնն ի կիր
արքանեն չոյն ամբողջութիւնն եմէկ կ'ենդամու-
թիւն ունի հարկ է գործարանաւոր ըլլալ: Վասն
զի այս է ճիշդ կ'ենդամական գործարանաւորու-
թեան յատութիւնն, որ իւրաքանչիւր անդամն
իւր գործունէութեան, կ'ենդամութեան ու զար-
գացման նկատմամբ՝ կախեալ է միւս անդամնե-
րէն, եւ մի մասն առանց միւսոյն չի կրնար այն
մալ՝ նիշ որ է անոր հետ: ուր որ մեքենական
մարդոյ կամ շեղակուտի իւրաքանչիւր մասն
նաեւ անջատեալ յայլոց կը մաս նիշ որ եր է
շեղակուտին: